

Suvestinė redakcija nuo 2015-07-08

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [3-57](#), i. k. 1092330ISAK00003D-6

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„KAIMO ATNAUJINIMAS IR PLĖTRA“ ĮGYVENDINIMO (LEADER METODU)
TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO**

2009 m. sausio 6 d. Nr. 3D-6
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2010, Nr. [125-6405](#)), 9.2 ir 9.26 punktais ir atsižvelgdamas į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), nuostatas ir siekdamas efektyviai panaudoti EŽŪFKP lėšas,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo (*Leader* metodu) taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

KAZYS STARKEVIČIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2009 m. sausio 6 d.
įsakymu Nr. 3D-6
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2011 m. sausio 25 d.
įsakymo Nr. 3D-43 redakcija)

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „KAIMO ATNAUJINIMAS IR PLĖTRA“ ĮGYVENDINIMO (LEADER METODU) TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2011 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1312/2011 (OL 2011 L 339, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. balandžio 12 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 335/2013 (OL 2013 L 105, p. 1), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. [22-839](#); 2009, Nr. [43-1667](#)), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076, su paskutiniais pakeitimais, padarytais, patvirtintais 2009 m. gruodžio 14 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2009) 10216 (toliau – Programa), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. [41-1562](#); 2012, Nr. [18-830](#)) (toliau – Programos administravimo taisyklės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

2. Taisyklės reglamentuoja paramos pagal Programos priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ (toliau – Priemonė) administravimo tvarką, taikomą vietos projektams, įgyvendinamiems LEADER metodu pagal Žemės ūkio ministerijos patvirtintas vietos plėtros strategijas, kaip numatyta Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-578 (Žin., 2008, Nr. [126-4817](#); 2012, Nr. [101-5162](#)) (toliau – VPS administravimo taisyklės), išskyrus paramos administravimo etapus, nurodytus Taisyklių 3 punkte;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

3. Vietos projektų paraiškų administravimo etapus (vietos projektų paraiškų teikimo, administravimo ir paramos skyrimo, mokėjimo prašymų teikimo, administravimo ir išmokėjimo tvarką, vietos projektų priežiūrą ir tikrinimą, vietos projektų vykdytojams taikomas sankcijas ir apskundimo tvarką, vietos projektų ir vietos projekto vykdytojo sutarčių

pakeitimų, vietos projektų vykdytojų dokumentų saugojimą ir vietos projektų viešinimą) reglamentuoja VPS administravimo taisyklės.

4. Priemonės įgyvendinimą planavimo būdu reglamentuoja Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. kovo 19 d. įsakymu Nr. 3D-183 (Žin., 2009, Nr. [32-1257](#); 2013, Nr. [33-1628](#)), ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. spalio 21 d. įsakymu Nr. 3D-780 (Žin., 2009, Nr. [128-5571](#); 2011, Nr. [81-3980](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

5. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos, sutrumpinimai apibrėžti Programoje, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)), Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatyme (Žin., 1995, Nr. [3-37](#); 2004, Nr. [153-5571](#)), Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme (Žin., 1995, Nr. [107-2391](#); 2004, Nr. [21-617](#)), Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105), Lietuvos Respublikos žemės įstatyme (Žin., 1994, Nr. [34-620](#); 2004, Nr. [28-868](#)), Lietuvos Respublikos želdynų įstatyme (Žin., 2007, Nr. [80-3215](#)), Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatyme (Žin., 2007, Nr. [77-3043](#)), Programos administravimo taisyklėse, VPS administravimo taisyklėse.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI

6. Priemonės bendrasis tikslas, specialieji ir veiklos tikslai apibrėžti Programoje.

IV. REMIAMOS IR NEREMIAMOS VEIKLOS

7. Pagal Priemonę remiama:

7.1. viešosios infrastruktūros sutvarkymas, sukūrimas:

7.1.1. viešųjų erdvių sutvarkymas, sukūrimas, kultūrinio kraštovaizdžio komponentų išsaugojimas ir atnaujinimas, privažiuojamųjų kelių, gyvenvietės ribose esančių vietinės reikšmės viešųjų gatvių ar jų atkarpų, priklausančių savivaldybei, ir (arba) prie viešosios paskirties ar kitų kaimo vietovei svarbių pastatų ir (arba) statinių, rekreacinių zonų – transporto priemonėms privažiuoti ir (ar) pastatyti skirtos infrastruktūros, nepatenkančios į kelio sąvoką, apibrėžtą Lietuvos Respublikos kelių įstatyme (Žin., 1995, Nr. [44-1076](#); 2002, Nr. [101-4492](#)), ir nenurodytų Taisyklių 8.3.1 punkte, – sutvarkymas, sukūrimas;

7.1.2. drenažo sistemų įrengimas, atnaujinimas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų įrengimas, atnaujinimas;

7.1.3. vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemų įrengimas, atnaujinimas;

7.2. kaimo vietovei svarbių statinių statyba, rekonstrukcija, remontas ir pritaikymas visuomenės poreikiams;

7.3. kaimo vietovėje esančių privačių pastatų grupės eksterjero (išorės) atnaujinimas (toliau – privačių pastatų atnaujinimas);

7.4. istorinę, etnokultūrinę, architektūrinę ar kitokią kultūrinę vertę turinčių nekilnojamųjų kultūros paveldo objektų bei vietovių pritaikymas ir šie tvarkybos darbai: kapitalinis remontas, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, atkūrimas (toliau – kultūros paveldo objektų tvarkyba);

7.5. religinių objektų, jų statinių kompleksų ir priklausančių kapitalinis remontas,

rekonstrukcija, avarijos grėsmės pašalinimas, konservavimas, restauravimas, atkūrimas;

7.6. tradicinių amatų puoselėjimas:

7.6.1. tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra;

7.6.2. sąlygų tradiciniams amatams pristatyti ir prekiauti amatininkų gaminiais sudarymas, įskaitant tradicinių amatų prekyviečių įrengimą.

8. Pagal Priemonę neremiama:

8.1. investicijos, remiamos iš kitų ES fondų ar bet kurios kitos nacionalinės programos (pvz.: hipodromų įrengimas ir plėtra, kempingų įrengimas ir kt.), investicijos, atliktos nesilaikant Programos Priemonės aprašyme nustatytų takoskyrų su kitomis ES finansavimo priemonėmis, investicijos, remiamos iš ES finansinės priemonės lėšų, žuvininkystės regionų plėtros strategijose numatyti įgyvendinti projektai ar jų dalys (etapai);

8.2. pagal kitas Programos priemonės remiamos veiklos sritys, pvz., žemės ūkio vandentvarka, miškų infrastruktūros gerinimas (priėjimo prie miško žemės gerinimas, privačiuose miškuose įrengiant ar rekonstruojant miško kelius su žvyro danga; miško sausinimo sistemų įrengimas ir rekonstrukcija vietovėse, nepriklausančiose „Natura 2000“ tinklui);

8.3. vietos projekte numatyta veikla ir investicijos, susijusios su:

8.3.1. magistralinių, krašto, rajoninių, vietinės reikšmės kelių, gatvių (išskyrus Taisyklių

7.1.1 punkte nurodytus atvejus) statyba, tvarkymu;

8.3.2. alkoholinių gėrimų gamyba;

8.3.3. tabako gaminių gamyba;

8.3.4. ginklų ir šaudmenų gamyba;

8.3.5. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;

8.3.6. didmenine prekyba, prekybos tinklų plėtra;

8.3.7. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

8.3.8. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

8.3.9. nekilnojamojo turto operacijomis;

8.3.10. teisinės veiklos organizavimu;

8.3.11. medžiokle ir su ja susijusiomis paslaugomis.

V. LĖŠŲ PRIEMONEI ĮGYVENDINTI IR PARAMOS PROJEKTUI DYDIS

9. Lėšos Priemonei įgyvendinti (*LEADER* metodu) skiriamos iš lėšų, gautų vietos plėtros strategijai įgyvendinti pagal Paramos skyrimo vietos plėtros strategijoms įgyvendinti tvarką ir paramos dydžio skaičiavimo metodiką pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 3D-544 (Žin., 2007, Nr. [132-5386](#)).

10. Didžiausia paramos suma vienam vietos projektui pagal Priemonę negali viršyti 690 560 Lt (šeši šimtai devyniasdešimt tūkstančių penki šimtai šešiasdešimt litų), atitinkamai 200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų), į šią sumą neįskaičiuojamas pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kuris finansuojamas Taisyklių 35 punkte nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

11. Vietos projekto vertė (neįskaitant PVM) negali būti mažesnė kaip 25 000 Lt (dvidešimt penki tūkstančiai litų), atitinkamai 7 241 Eur (septyni tūkstančiai du šimtai keturiasdešimt vienas euras).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

12. Finansuojama iki:

12.1. 90 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, jeigu vietos projektas

teikiamas pareiškėjo savarankiškai arba su partneriu (-iais) – juridiniu (-iais) asmeniu (-imis);

12.2. 65 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kai vietos projektas teikiamas pareiškėjo kartu su partneriais – fiziniais asmenimis – ir vietos projekte numatyta investuoti į privačių pastatų atnaujinimą;

12.3. 75 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kai vietos projektas pareiškėjo teikiamas kartu su partneriais – fiziniais asmenimis – ir vietos projekte numatyta investuoti į kultūros paveldo objektų tvarkybą.

13. Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų dalį, kurios nepadengia parama, vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris (-iai) turi finansuoti piniginiu įnašu ir (arba) prisidėti įnašu natūra Taisyklių 24, 38 punktuose nustatyta tvarka.

14. Jei pareiškėjas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais vietos projektui, kuriam prašoma paramos, finansuoti ir pareiškėjui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos pagal šias Taisykles ir valstybės pagalbos lėšų suma ir intensyvumas vietos projektui ir jo tinkamoms išlaidoms finansuoti negali viršyti šiose taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos šių taisyklių reikalavimus atitinkančios ir su vietos projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

15. Jeigu vietos projekto įgyvendinimo metu vykdoma veikla, kuria vietos projekto vykdytojui ir (arba) partneriui – ūkio subjektui suteikiama nereikšminga (*de minimis*) pagalba, Agentūra, vadovaudamasi Suteiktos valstybės pagalbos registro, įsteigto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos registro įsteigimo, jo nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“ (toliau – Suteiktos valstybės pagalbos registras), duomenimis, patikrina, ar parama pagal Priemonę skiriama nepažeidžiant nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos teikimo reikalavimų, taikomų vadovaujantis 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1998/2006 dėl Sutarties 87 ir 88 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2006 L 379, p. 5) (taikoma paraiškoms, dėl kurių sprendimai skirti paramą priimti iki 2014 m. birželio 30 d.) ar 2013 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 1407/2013 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių taikymo *de minimis* pagalbai (OL 2013 L 352, p. 1) (taikoma paraiškoms, dėl kurių sprendimai skirti paramą priimami nuo 2014 m. liepos 1 d.). Agentūra, prieš suteikdama nereikšmingą (*de minimis*) pagalbą, Suteiktos valstybės pagalbos registre turi patikrinti, ar teikiama pagalba ūkio subjektui (t. y. bet kokiam ekonominę veiklą vykdančiam subjektui, nepaisant jo teisinio statuso ir finansavimo būdų, atitinkančiam reglamento (ES) Nr. 1407/2013 2 straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus) neviršys leidžiamo *de minimis* pagalbos dydžio, kaip nustatyta reglamente (EB) Nr. 1998/2006 arba reglamente (ES) Nr. 1407/2013 690 560 Lt (šeši šimtai devyniasdešimt tūkstančių penki šimtai šešiasdešimt litų), atitinkamai 200 000 Eur (du šimtai tūkstančių eurų) (kai taikoma).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

VI. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI IR JIEMS KELIAMI TINKAMUMO REIKALAVIMAI

16. Pareiškėju gali būti kaimo bendruomenė, savivaldybė ir jos įmonės, nevyriausybinė organizacija, kitas juridinis asmuo, išskyrus VVG.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-25](#), 2013-01-11, Žin., 2013, Nr. 5-193 (2013-01-15), i. k. 1132330ISAK0003D-25

17. Pareiškėjas gali teikti vietos projekto paraišką savarankiškai arba kartu su partneriu.

18. Partneris – viešasis ar privatus juridinis asmuo arba fiziniai asmenys – finansuojantys vietos projekto įgyvendinimą piniginėmis lėšomis ir (arba) prisidedantys prie vietos projekto

įgyvendinimo įnašu natūra taisyklių 24, 38 punktuose nustatyta tvarka.

18¹. Pareiškėjas:

18¹.1. savivaldybės administracija ir biudžetinė įstaiga vienu metu savarankiškai gali įgyvendinti kelis vietos projektus ir būti partnerėmis kituose vietos projektuose;

18¹.2. vienu metu gali įgyvendinti vieną vietos projektą. Pareiškėjas, išskyrus 18¹.1 punkte nurodytuosius, gali pateikti paramos paraišką antrajam vietos projektui įgyvendinti, neužbaigęs pirmojo vietos projekto, tačiau paramos sutartis gali būti pasirašyta tik pateikus pirmojo vietos projekto galutinį mokėjimo prašymą.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-504](#), 2012-06-26, *Žin.*, 2012, Nr. 74-3833 (2012-06-29), i. k. 1122330ISAK003D-504

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-25](#), 2013-01-11, *Žin.*, 2013, Nr. 5-193 (2013-01-15), i. k. 1132330ISAK0003D-25

19. Tinkamumo reikalavimai pareiškėjui, taikomi visiems pareiškėjams, nurodytiems taisyklių 16 punkte:

19.1. pareiškėjas yra registruotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Pareiškėjas yra veikiantis strategijos vykdytojo (VVG) teritorijoje ne mažiau kaip vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo;

19.2. pareiškėjas yra įvykdęs su mokesčių mokėjimu ir, jei jis yra registruotas draudėju, su socialinio draudimo įnašų mokėjimu susijusius įsipareigojimus vadovaudamasis Lietuvos Respublikos teisės aktais. Ši nuostata netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai;

19.3. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu (*Žin.*, 2001, Nr. [99-3515](#)) (išlyga taikoma Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinių kampanijų dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 (*Žin.*, 2004, Nr. [171-6342](#)), 2 punkte numatytiems atvejams);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, *Žin.*, 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

19.4. pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio strategijos vykdytojo (VVG) ir Agentūros sutikimo mažiausiai penkerius metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris:

19.4.1. paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelio pranašumo privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

19.4.2. įvyktų dėl paramos lėšomis įgyto turto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės ar kitos projekte numatytos veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą;

19.5. pareiškėjas įsipareigoja atstovauti kaimo vietovės ir kaimo gyventojų viešiesiems poreikiams ir interesams;

19.6. pareiškėjas ir (arba) partneris įsipareigoja, jei yra draudimo paslaugų galimybių, apdrausti ilgalaikį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudotos paramos lėšos, ne trumpesniam kaip penkerių metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo dienos: vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus vietos projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas.

20. Tinkamumo reikalavimai partneriui:

20.1. partneris turi atitikti taisyklių 19.2 punkte nustatytus reikalavimus;

20.2. kai vietos projekte numatyta privačių pastatų atnaujinimo veikla, partneriu turi būti daugiau nei vienas fizinis asmuo.

VII. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

21. Pareiškėjas ar partneris laikomas netinkamu paramai gauti, jeigu:

21.1. neatitinka šių taisyklių 19, 20 punkte nurodytų reikalavimų;

21.2. pareiškėjas ir (arba) partneris vietos projekto paraiškoje, pridedamuose arba pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė neteisingą informaciją, kuri turi esminės įtakos sprendimui dėl paramos skyrimo priimti;

21.3. pareiškėjui ir (arba) partneriui yra iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis yra likviduojamas;

21.4. yra priimtas galutinis sprendimas dėl:

21.4.1. pareiškėjo ir (arba) partnerio, ketinusio ir (arba) gavusio paramą iš Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo, EŽŪFKP, Žuvininkystės orientavimo finansinio instrumento, Europos žuvininkystės fondo ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų, įvykdyto paramos gavimo ir naudojimo reikalavimų pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas ir (arba) projekto partneris neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

21.4.2. paramos mokėjimo pareiškėjui ir (arba) partneriui nutraukimo dėl padaryto pažeidimo. Tokiu atveju pareiškėjas ir (arba) partneris neturi teisės pretenduoti į paramą vienerius metus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

21.4.3. pareiškėjo ir (arba) partnerio įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinio teisės pažeidimo, susijusios su parama. Tokiu atveju pareiškėjas ir (arba) partneris neturi teisės pretenduoti į paramą dvejus metus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

21.5. pareiškėjas ir (arba) partneris, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką paramos paraiškos vertinimą atliekančiam ir (arba) sprendimą dėl paramos lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo priimančiam strategijos vykdytojui (VVG) vietos projekto paraiškų vertinimo ar atrankos proceso metu;

21.6. pareiškėjas ir (arba) partneris dėl subjektyvių priežasčių nevykdė ankstesnio projekto verslo ar veiklos plane užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių (jis netenka teisės kreiptis paramos pagal investicines priemones iki tol, kol bus pašalinti veiklos trūkumai).

22. 21.4.1 punkto nuostatos netaikomos, kai pareiškėjo ir (arba) projekto partnerio padarytas ir užregistruotas pažeidimas neturėjo ar neturi neigiamos įtakos viešiesiems finansams, projekto rezultatams ir tikslams pasiekti. Strategijos vykdytojas, nustatęs, kad paraišką pateikė pareiškėjas ir (arba) partneris, dėl kurio yra priimtas galutinis sprendimas, nurodytas 21.4.1 punkte, apie tai informuoja Agentūrą. Agentūra, Agentūros nustatyta tvarka įvertinusi pažeidimo poveikį viešiesiems finansams, projekto rezultatams ir tikslams pasiekti, nustato, ar pareiškėjui ir (arba) projekto partneriui taikyti apribojimą ar ne. Pažeidimo poveikio viešiesiems finansams, projekto rezultatams ir tikslams vertinimas atliekamas Agentūros sudarytoje komisijoje. Atlikusi vertinimą, apie priimtą sprendimą Agentūra raštu informuoja strategijos vykdytoją:

22.1. vienerius metus 21.4.1 ir 21.4.2 punktuose nurodytais atvejais;

22.2. dvejus metus 21.4.3 punkte nurodytu atveju.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

VIII. PARTNERIO (-IŲ) DALYVAVIMAS ĮGYVENDINANT VIETOS PROJEKTĄ, BENDRADARBIAVIMO SUTARTIS

23. Partnerio (-ių) dalyvavimas įgyvendinant vietos projektą galimas tais atvejais, kai jis yra būtinas ir pagrįstas vietos projekto paraiškoje, nurodytos partnerio (-ių) pasirinkimo priežastys.

24. Galimi partnerio prisidėjimo prie vietos projekto įgyvendinimo piniginiu įnašu ir įnašu natūra būdai:

24.1. partneris – juridinis asmuo – prie vietos projekto įgyvendinimo gali prisidėti nuosavu piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra – savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu;

24.2. partneriai – fiziniai asmenys – prie vietos projekto įgyvendinimo gali prisidėti tik nuosavu piniginiu įnašu.

25. Tarp pareiškėjo ir partnerio turi būti sudaryta vietos projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis (toliau – bendradarbiavimo sutartis).

26. Pagrindiniai reikalavimai bendradarbiavimo sutarčiai nustatyti VPS administravimo taisyklėse (pavyzdinę bendradarbiavimo sutarties formą parengia Agentūra).

27. Asmuo, dalyvaujantis kaip partneris įgyvendinant vietos projektą, tuo pat metu turi teisę teikti savarankišką paramos paraišką.

IX. VIETOS PROJEKTO TINKAMUMO REIKALAVIMAI

28. Vietos projekto tinkamumo reikalavimai:

28.1. vietos projektas atitinka Priemonės tikslus, kaip nurodyta šių taisyklių 6 punkte;

28.2. vietos projektas nepažeidžia ES horizontaliųjų sričių: darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės;

28.3. vietos projekte pagrįsta, kad bus užtikrintas vietos projekto tęstinumas;

28.4. vietos projekto įgyvendinimo vieta yra kaimo vietovė ar miestas iki 6000 gyventojų, išskyrus savivaldybių centrus. Vietos projekto, susijusio su taisyklių 7.1.2 ir 7.1.3 punktuose nustatyta remiama veikla, įgyvendinamo vieta yra kaimo vietovė iki 500 gyventojų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-504](#), 2012-06-26, Žin., 2012, Nr. 74-3833 (2012-06-29), i. k. 1122330ISAK003D-504

28.5. vietos projekto įgyvendinimo vieta gali apimti kelias kaimo vietas;

28.6. vietos projektas yra viešojo pobūdžio (ne pelno), teikia visuomeninę naudą, tenkina viešuosius poreikius. Viešojo pobūdžio vietos projektu laikomas toks vietos projektas, iš kurio vietos projekto vykdytojas nesiekia gauti pelno, arba gaunamas pelnas investuojamas į vietos projekto veiklos plėtrą, tęstinumą, o tiesioginiai naudos gavėjai yra kaimo vietovėje veikiantys ir (arba) gyvenantys asmenys (pelno siekiantys vietos projektai neremiami);

28.7. vietos projektas atitinka Ministerijos patvirtintą vietos plėtros strategiją;

28.8. Regiono plėtros taryba patvirtina, kad vietos projekte numatytos investicijos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos Europos regioninės plėtros fondo lėšomis (taikoma, kai pareiškėjas – savivaldybė);

28.9. vietos projektas suderintas su savivaldybės, kurios teritorijoje jis planuojamas įgyvendinti, planais. Pateikiamas savivaldybės administracijos raštas, kuriame nurodyta, kad savivaldybė, kurios teritorijoje numatoma įgyvendinti vietos projektą, nenumato atlikti vietos projekte numatytų investicijų iš kitų ES fondų ar nacionalinio biudžeto lėšų į objektą, į kurį planuoja investuoti vietos projekto vykdytojas (taikoma visiems, išskyrus savivaldybės teikiams vietos projektams ir vietos projektams, kurie teikiami su partneriu savivaldybe);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

28.10. jeigu vietos projektas teikiamas kartu su keliais partneriais, kurių teisinis statusas skiriasi, vietos projekte numatytos investicijų į skirtingo teisinio statuso partnerių turtą dalys

turi būti aiškiai atskirtos, o paramos lyginamoji dalis apskaičiuojama atsižvelgiant į kiekvieno partnerio teisinį statusą, vadovaujantis šių taisyklių 12 punktu;

28.11. jeigu vietos projekte numatyta Taisyklių 7.3 punkte nurodyta veikla (privačių pastatų atnaujinimas), jis:

28.11.1. įgyvendinamas su partneriais – fiziniais asmenimis, kaip nustatyta Taisyklių 20.2 punkte;

28.11.2. nekilnojamasis turtas nuosavybės teise priklauso vietos projekto partneriams;

28.11.3. investuojama į gyvenamojoje vietovėje esančią individualių gyvenamųjų pastatų grupę, kompleksą;

28.11.4. vietos projektui pritaria ne mažiau kaip 50 proc. nuolatinių pilnamečių kaimo gyventojų;

28.11.5. vietos projekto įgyvendinimo vieta laikoma svarbia kaimo bendruomenei viešai prieinama vieta, turinčia traukos ir (ar) plėtros potencialą;

28.12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas patvirtina, kad numatomas įgyvendinti vietos projektas, susijęs su statyba ir (arba) infrastruktūros įrengimu, sutvarkymu, atitinka aplinkosaugos reikalavimus;

28.13. vietos projekte numatytos investicijos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamas kitų ES fondų lėšomis;

28.14. jeigu vietos projekte numatyta kultūros paveldo objektų tvarkyba, objektas turi būti įtrauktas į Kultūros vertybių registrą;

28.15. jeigu vietos projekte numatyti statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstrukcija, statinio remontas ar statinio nugriovimas) ir (arba) infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai (dokumentai, nurodyti šių taisyklių 28.15.1 ir 28.15.2 punktuose, turi būti pateikti ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu):

28.15.1. numatytiems statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstrukcija, statinio kapitalinis remontas) ir (arba) infrastruktūros kūrimo darbams, vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708 (Žin., 2005, Nr. 4-80; 2010, Nr. [158-8069](#)), nuostatomis, parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d. – statinio techninis projektas (statinio projekto bendroji, architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir sklypo plano dalys) ir statybos leidimas), strategijos vykdytojui pateikiami kartu su paramos paraiška arba, negavus statybą leidžiančio dokumento iki paramos paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu. Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstrukcijos projektą, arba kapitalinio remonto aprašą (tuo atveju, jei nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje dokumentai pradėti rengti iki 2010 m. spalio 1 d., turi būti pateiktas supaprastintas statinio projektas). Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstrukcija ar kapitalinis remontas nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus. Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. [50-1675](#)), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju,

jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis;

28.15.2. jei nėra galimybės šių taisyklių 28.15.1 punkte nurodytų dokumentų pateikti kartu su paramos paraiška, paramos paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas projektinis pasiūlymas (brėžinys, aiškinamasis raštas) su statybos išlaidų vertės skaičiavimu (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d., pateikiamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, parengtas vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. [54-2153](#)), nuostatomis, statinio brėžinys, aiškinamasis raštas ir sprendinius pagrindžiantys skaičiavimai. Jei pareiškėjas šių taisyklių 28.15.1 punkte išvardytus dokumentus teikia su paramos paraiška, šiame taisyklių punkte išvardytų dokumentų atskirai pateikti nereikia;

28.15.3. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausių įkainių nustatymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 (Žin., 2007, Nr. [78-3158](#); 2008, Nr. [122-4638](#); 2009, Nr. [125-5414](#)), statinių techniniuose projektuose numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateikta statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), kuri turi būti patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu;

28.15.4. jei vietos projekte numatyta naujo statinio statyba, statinio rekonstrukcija, statinio kapitalinis remontas, tačiau jiems ir (ar) jų sudėtinėms dalims paramos neprašoma, Taisyklių 28.15.1–28.15.3 punktuose nurodyti reikalavimai netaikomi;

28.15.5. jei vietos projekte numatyta nauja statyba (statinių modernizavimas), pateikiama patvirtinta numatomų atlikti modernizavimo darbų sąmata ir (kai taikoma) statybą leidžiantis dokumentas (statybą leidžiantis dokumentas gali būti pateikiamas ne vėliau kaip su pirmuoju mokėjimo prašymu);

28.16. jeigu vietos projekte numatoma naujų statinių statyba, pagrindžiama, kad vietos projekto įgyvendinimo vietoje nėra senų rekonstruotinių, remontuotinių pastatų, pritaikytinų vietos projekto tikslams pasiekti;

28.17. kai vietos projektas:

28.17.1. susijęs su Taisyklių 7.1.2 punkte nurodyta veikla (vandentvarka), o vietos projekto įgyvendinimo vieta yra patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybės nuosavybe esančioje žemėje (išlyga taikoma žemės sklypams, kurie pagal Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 straipsnio 2 dalį neformuojami), pareiškėjas pateikia valstybinio nekilnojamojo turto valdytojo sutikimą drenažo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti, vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti. Kai pareiškėjas numato rekonstruoti valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, jis pateikia savivaldybės administracijos pažymą, patvirtinančią šių statinių valdymo faktą. Bendrojo naudojimo vandentvarkos sistemų vamzdinių (drenažo rinktinių, sausintinių, vandentiekio, nuotekų) ir jų priklausinių įrengimas ar atnaujinimas gyventojų žemėje gali būti atliekamas jiems sutikus. Gyventojų sutikimas turi būti pateiktas kartu su paraiška;

28.17.2. įgyvendinamas valstybei nuosavybės teise priklausančioje žemėje, vietos projekto vykdytojas kartu su paraiška pateikia valstybinės žemės patikėtinio sprendimą leisti įgyvendinti vietos projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti

nekilnojamojo daikto. Kai vietos projekto vykdytojas numato rekonstruoti valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, jis pateikia savivaldybės administracijos pažymą, patvirtinančią šių statinių teisėto valdymo faktą. Kai vietos projekto vykdytojas numato įrengti ir (arba) atnaujinti bendro naudojimo vandentvarkos sistemų vamzdynus (drenažo rinktuvų, sausintuvų, vandentiekio, nuotekų) ir jų priklausinius gyventojų (privačioje) žemėje, jis pateikia savininkų sutikimą;

28.17.3. pagal kurį numatyta vykdyti Taisyklių 7.1.2–7.1.3 punktuose nurodytą veiklą (vandentvarka), išskyrus tuos atvejus, kai projektas, skirtas drenažo sistemoms įrengti, atnaujinti, yra suderintas su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, pateikiant jos išduotą pažymą, kad jis nėra numatytas įgyvendinti ES Sanglaudos fondo lėšomis;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-504](#), 2012-06-26, Žin., 2012, Nr. 74-3833 (2012-06-29), i. k. 1122330ISAK003D-504

28.18. nekilnojamasis turtas, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, pareiškėjo ar vietos projekto partnerio valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

28.18.1. nekilnojamasis turtas priklauso pareiškėjui ir (arba) partneriui nuosavybės teise arba yra pareiškėjo ir (arba) partnerio valdomas kitais teisėtais pagrindais 28.18.2 punkte nustatyta tvarka;

28.18.2. jeigu planuojama investuoti į ne nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas ir (arba) partneris su nekilnojamojo turto savininku – viešuoju juridiniu asmeniu – sudaro valdymo teisėtumą pagrindžiančią sutartį, registruojamą Nekilnojamojo turto registre, kurios galiojimo terminas ne trumpesnis kaip 5 (penkeri) metai, jei vietos projektus teikia kaimo bendruomenės ir savivaldybės, arba 10 (dešimt) metų, jeigu vietos projektus teikia kiti juridiniai asmenys (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), nekilnojamojo turto valdytojo sutikimą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

28.18.3. jeigu planuojama investuoti į valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą – žemę, pareiškėjas su paraiška turi pateikti valstybinės žemės patikėtinio pareiškėjui arba projekto partneriui išduotą sprendimą leisti įgyvendinti projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas arba projekto partneris naudojasi valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype ir atvejais, nurodytais statybos techninio reglamento STR 1.07.01:2010 „Statybą leidžiantys dokumentai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymu Nr. D1-826 (Žin., 2010, Nr. [116-5944](#)), 7 priede. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą, nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

28.18.4. jeigu planuojama investuoti į valstybinį nekilnojamąjį turtą – statinius, kurie valdomi valstybinio turto valdytojo, pateikti valstybinio turto valdytojo sutikimą įgyvendinti vietos projektą, o dokumentus, įrodančius valstybinio nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą, pareiškėjas turi pateikti iki (arba) su pirmuoju mokėjimo prašymu;

28.19. vietos projekto įgyvendinimo trukmė negali viršyti 36 mėnesių. Vietos projektai turi būti įgyvendinti iki 2015 metų rugpjūčio 30 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

Nr. [3D-554](#), 2015-07-02, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11012

X. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI VIETOS PROJEKTŲ IŠLAIDOS

29. Vietos projekto paraiškoje gali būti numatytos visos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, tačiau paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamomis finansuoti pripažįstamos vietos projekto išlaidos ir neviršijančios numatyto paramos dydžio ir lyginamosios dalies.

30. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

30.1. būtinoms vietos projektui įgyvendinti ir numatytoms vietos projekto vykdymo sutartyje;

30.2. patirtos įgyvendinant vietos projektą, bet ne anksčiau kaip sprendimo skirti paramą įgyvendinti vietos projektą priėmimo data (išskyrus šių taisyklių 30.3 punkte nustatytas išlaidas);

30.3. bendrosios išlaidos, patirtos ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki paramos paraiškos pateikimo datos. Tačiau, jei parama vietos projektui neskiriama arba išlaidos patirtos nesilaikant VPS administravimo taisyklėse numatytų pirkimo procedūrų, išlaidos nefinansuojamos;

30.4. faktiškai patirtos, užregistruotos vietos projekto vykdytojo apskaitoje ir pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba oficialiai patvirtintomis kopijomis;

30.5. patirtos prekėms, paslaugoms, darbams pirkti vadovaujantis VPS administravimo taisyklių nurodyta pirkimo tvarka;

30.6. patirtos naujoms, nenaudotoms, Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytais reikalavimais atitinkančioms prekėms įsigyti.

31. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos bendra suma.

32. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

32.1. darbų ir paslaugų, susijusių su konkrečių, vietos projekte numatytų veiklų įgyvendinimu ir investicijomis, pirkimo;

32.2. naujų statybinių ir kitų medžiagų įsigijimo išlaidos, jei statyba, rekonstrukcija ar remontas atliekamas ūkio būdu;

32.3. naujos įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų, baldų, kitos įrangos, kompiuterinės įrangos ir programų, kitos elektroninės, skaitmeninės technikos įsigijimo išlaidos;

32.4. kitų prekių, tiesiogiai susijusių su projekto įgyvendinimu, įsigijimo išlaidos;

32.5. įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų nuomos išlaidos, jei statyba, rekonstrukcija ar remontas atliekamas ūkio būdu;

32.6. daugiamečių augalų įsigijimo išlaidos;

32.7. bendrosios išlaidos (kaip apibrėžta VPS administravimo taisyklėse). Šios išlaidos gali sudaryti ne daugiau kaip 15 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Ne daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų gali būti skirta konsultuotis dėl vietos projekto parengimo ir (arba) vietos projekto įgyvendinimo;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

32.8. informavimo ir viešinimo priemonių, nurodytų VPS administravimo taisyklėse, susijusių su įgyvendinamu projektu, pirkimo išlaidos.

33. Netinkamos finansuoti projekto išlaidos yra:

33.1. nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios taisyklių 14 ir 30–32 punktuose nustatytų reikalavimų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

33.2. trumpalaikis turtas (trumpalaikio turto apibrėžtis pateikiama Lietuvos Respublikos

pelno mokesčio įstatymo (Žin., 2001, Nr. [110-3992](#)) 13 straipsnio 4 dalyje), įgytas vietos projekto vykdytojo vietos projekto įgyvendinimo metu vietos projektui įgyvendinti skirtomis lėšomis, kurio vertė yra mažesnė nei vietos projekto vykdytojo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė ir kuris nepanaudojamas vietos projekto įgyvendinimo metu. Vietos projekto vykdytojas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažįstamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi panaudoti vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu;

33.3. išlaidos ar jų dalys, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant VPS administravimo taisyklėse numatytos pirkimų tvarkos;

33.4. bendrųjų išlaidų dalis, viršijanti 15 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų; bendrųjų išlaidų dalis, skirta konsultuotis dėl vietos projekto parengimo ir (arba) vietos projekto įgyvendinimo, viršijanti 10 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

33.5. gyvūnai, vienmečiai augalai;

33.6. žemės pirkimo ir (arba) nuomos ir (arba) kito nekilnojamojo turto pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos;

33.7. banko mokesčiai už sąskaitos atidarymą ir tvarkymą, banko operacijų išlaidos;

33.8. išlaidos, susijusios su ilgalaikio turto draudimo paslaugomis;

33.9. naujo statinio statybos, statinio rekonstrukcijos ar statinio remonto darbai, kai statyba atliekama ūkio būdu.

34. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus projekto vykdytojus, nurodytus taisyklių 35 punkte) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM ataskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į ataskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-504](#), 2012-06-26, Žin., 2012, Nr. 74-3833 (2012-06-29), i. k. 1122330ISAK003D-504

35. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų. Tokiu atveju PVM nuo apmokestinamosios prekių ir (ar) paslaugų, už kurias mokama iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, vertės, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM ataskaitą, yra apmokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

36. Dėl teisės aktų pasikeitimų, turinčių įtakos PVM sumai, gali būti perskaičiuojama ir keičiama paraiškose arba paramos sutartyje nurodyta PVM suma (Programos administravimo taisyklių 67¹ punktas).

XI. ĮNAŠAS NATŪRA IR JO PRIPAŽINIMAS TINKAMU INDĖLIU VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

37. Vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris– juridinis asmuo– prie vietos projekto įgyvendinimo gali prisidėti įnašu natūra. Jei vietos projekto partneris – fizinis asmuo, jis įnašu natūra prisidėti negali.

38. Įnašo natūra rūšys, tinkamumo sąlygos ir pripažinimo tinkamu pareiškėjo ir (arba) partnerio įnašu tvarka, išskyrus šių taisyklių 39 punkte nurodytą įnašo natūra dydį, nustatyta VPS administravimo taisyklėse (pavyzdinė nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės forma tvirtinama Agentūros direktoriaus įsakymu).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-554](#), 2015-07-02, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11012

39. Tinkamu pareiškėjo įnašu natūra įskaitoma iki 10 proc. vietos projekto vertės.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

Nr. [3D-554](#), 2015-07-02, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11012

40. *Neteko galios nuo 2015-07-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-554](#), 2015-07-02, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11012

XII. VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ PILDYMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

41. Vietos projektų paraiškos forma pateikiama šių taisyklių 1 priede.

42. Vietos projektų paraiškos pildomos lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos vietos projektų paraiškos nepriimamos.

43. Vietos projektų paraiškų pildymo, teikimo ir registravimo tvarka nustatyta VPS administravimo taisyklėse.

44. Pareiškėjas, teikdamas vietos projekto paraišką, turi įsitikinti, kad vietos projekto paraiška yra tinkamai sukomplektuota, yra pridėti visi privalomi dokumentai.

45. Prie užpildytos vietos projekto paraiškos būtina pridėti dokumentus, jų originalus arba nuorašus, patvirtintus teisės aktų nustatyta tvarka, kurie yra nurodyti Priemonės įgyvendinimo taisyklių 1 priede pateiktoje paraiškos formoje.

XIII. VIETOS PROJEKTŲ PARAIŠKŲ PIRMUMO VERTINIMAS

46. Vietos projektų paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas tada, kai bendra pareiškėjų prašomų lėšų suma viršija kvietimo teikti vietos projektų paraiškas planuojamą pagal Priemonę skirti lėšų sumą. Strategijos vykdytojas (VVG) kvietimo teikti vietos projektų paraiškas dokumentacijoje privalo numatyti šį vietos projektų paraiškų eilės nustatymo būdą. Strategijos vykdytojas papildomai gali numatyti vietos projektų naudos ir kokybės vertinimą, vadovaudamasis VPS administravimo taisyklėmis.

47. Vietos projektų pirmumo kriterijai yra šie:

47.1. projektas apima nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių, pripažintų saugomomis, tvarkybą. Nekilnojamosios kultūros vertybės pripažintos saugomomis Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2005 m. balandžio 29 d. įsakymu Nr. IV-190 „Dėl nekilnojamųjų kultūros vertybių pripažinimo saugomomis“ (Žin., 2005, Nr. [58-2034](#)) ir paskelbtos saugomomis savivaldybių ar valstybės. Kultūros vertybių registras skelbiamas Kultūros paveldo centro interneto svetainėje www.kpc.lt;

47.2. pareiškėjas – kaimo bendruomenė;

47.3. prašoma paramos tradicinių amatų centrui kurti.

XIV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Šios taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

49. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

50. Dėl informacijos ir paaiškinimų pareiškėjai ir vietos projektų vykdytojai gali kreiptis VPS administravimo taisyklėse nurodytais telefonais ir adresais.

Priedų pakeitimai:

Priedo pakeitimas pagal 3D-554 (2015-07-02) priedas pridėtas atskiru failu.

Papildyta priedu:

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-554](#), 2015-07-02, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11012

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-648](#), 2009-09-04, Žin., 2009, Nr. 107-4504 (2009-09-08), i. k. 1092330ISAK003D-648

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (Leader metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-216](#), 2010-03-15, Žin., 2010, Nr. 32-1510 (2010-03-20), i. k. 1102330ISAK003D-216

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (Leader metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-608](#), 2010-06-30, Žin., 2010, Nr. 82-4356 (2010-07-13), i. k. 1102330ISAK003D-608

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-43](#), 2011-01-25, Žin., 2011, Nr. 12-550 (2011-01-29), i. k. 1112330ISAK0003D-43

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-881](#), 2011-11-30, Žin., 2011, Nr. 148-6960 (2011-12-03), i. k. 1112330ISAK003D-881

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (leader metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-504](#), 2012-06-26, Žin., 2012, Nr. 74-3833 (2012-06-29), i. k. 1122330ISAK003D-504

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (leader metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-25](#), 2013-01-11, Žin., 2013, Nr. 5-193 (2013-01-15), i. k. 1132330ISAK0003D-25

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (leader metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-485](#), 2013-07-05, Žin., 2013, Nr. 74-3714 (2013-07-11), i. k. 1132330ISAK003D-485

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Kaimo atnaujinimas ir plėtra" įgyvendinimo (leader metodu) taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-615](#), 2014-09-16, paskelbta TAR 2014-09-17, i. k. 2014-12428

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-554](#), 2015-07-02, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11012

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. 3D-6 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo